

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Bedstemoder

Citation: Andersen, H. C.: "Bedstemoder", i Andersen, H. C.: *H.C. Andersens Eventyr bd. IV kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal*, C. A. Reitzel, 1990, s. 46. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hcaeeventyr04val-shoot-workid62002/facsimile.pdf> (tilgået 16. juni 2021)

Anvendt udgave: H.C. Andersens Eventyr bd. IV kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Bedstemoder.

[27]

Bedstemoder er saa gammel, hun har saa mange Rykker og et ganske hvidt Haar, men hendes Øine de skinne ligesom to Stjerner, ja de ere meget smukkere, de ere saa milde, saa velsignede at see ind i. Og saa kan hun de deiligste Historier, og 5 hun har en Kjole med store, store Blomster, det er saadant noget tykt Silketøj, det rasler. Bedstemoder veed saa Meget, for hun har levet længe fænd Fader og Moder, det er ganske vist! Bedstemoder har en Psalmebog med tykke Spænder af Sølv, og i den læser hun tidt; midt i den ligger en Rose, den 10

m *Abrahams'ske Manuskriptsamling 2, I Sverrig, s. 1-2 af frødet ark, 4°.
Yngre end U, repræsenterende omarbejdelsen fra U til O.*

U *Freia. Nordisk Album for Poesi og Kunst, red. af Caci Borggaard, I nr. 1,
s. 10. 1885 sp. 4-7 m. tit. En Historie. (Bibl. 181). Aftrykkes nedenfor med
kursivering af afvigelser fra A.* 15

O *I Sverrig, 1851 s. 26-28 (kap. V) (Bibl. 281).*

O⁹ *sa. 2. udg. i Saml. Skr. 8, 1854 s. 142-51 (Bibl. 649).*

A *EHP 2-63 s. 27-29 m. 2 ill. (Bibl. 147).*

C *SS 26-68 s. 48-50.*

10 den læser] den Bog læser mU. 29

En Historie.

[4]

Ich hab' eine alte Muhme,

Die ein altes Büchlein hat,

Es liegt in dem alten Buche

Ein altes, dürres Blatt. 25

So dürr sind wohl auch die Hände,

Die einst im Lenz ihr's gepflücht.

Was mag doch die Alte haben?

Sie weint, so oft sie's erblickt!

Anastasio Grün. 30

Bedstemoder er saa gammel, hun har saa mange Rykker og et ganske hvidt Haar, men hendes Øine de skinne ligesom to Stjerner, ja de ere meget smukkere, de see saa milde, saa velsignede at see ind i; og saa kan hun de deiligste Historier og hun har en Kjole med store Blomster, det er saadant noget tykt Silketøj, det rasler. Bedstemoder veed saa meget, for hun har levet længe fænd Fader og 5 Moder, det er ganske vist! Bedstemoder har en Psalmebog med tykke Spænder

er ganske flad og tør, den er ikke saa smuk som Roserne, hun har i Glasset, og dog smiler hun allervænligst til den, ja der kommer Taarer i hendes Øine. Hvorfor mon Bedstemoder saaledes seer paa den visne Rose i den gamle Bog? Veed Du det?
5 Hver Gang Bedstemoders Taarer falde paa Blomsten, da bliver Farven friskere, da svulmer Rosen og hele Straen fyldes med Duft, Væggene synke, som vare de kun Taager, og rundt om er det den grønne, den dejlige Skov, hvor Solen skinner ind mellem Bladene, og Bedstemoder – ja, hun er ganske ung, hun er
10 en dejlig Pige med gule Løkker, med røde, runde Kinder, smuk og yndig, ingen Rose er mere frisk, dog Øinene, de milde, velsignede Øine, jo det er endnu Bedstemoders. Ved hendes Side sidder en Mand, saa ung, kraftig og smuk; han rækker hende Rosen og hun smiler, – saaledes smiler dog ikke Bedstemoder!
15 moder! – jo, Smilet kommer. Han er borte; der gaar mange Tanker og mange Skikkelser forbi; den smukke Mand er borte, Rosen ligger i Psalmebogen, og Bedstemoder – ja, hun sidder der igjen, som en gammel Kone og seer paa den visne Rose, der ligger i Bogen.
20 Nu er Bedstemoder død. – Hun sad i Lænestolen og fortalte en lang, lang dejlig Historie: »Og nu er den ude,« sagde hun, »og jeg ganske træt, lad mig nu sove lidt.« Og saa lagde hun sig tilbage og hun trak Veiret, hun sov; men det blev mere og mere stille, og hendes Ansigt var saa fuldt af Fred og Lykke,

25 18 der igjen] igjen mU.

at Selv og i den Bog læser hun lidt; midt i den ligger en Rose, den er ganske flad og tør, den er ikke saa smuk, som Roserne, hun har i Glasset og dog smiler hun allervænligst til den, ja der kommer Taarer i hendes Øine! hvorfor mon Bedstemoder saaledes seer paa den visne Blomst i den gamle Bog?
30 Veed Du det? – Hver Gang Bedstemoders Taarer falde paa Blomsten, da bliver Farverne mere friske, da svulmer Rosen og hele Straen fyldes med Duft, Væggene synke, som vare de kun Taager, og rundt om er det den grønne, den dejlige Skov, hvor Solen skinner mellem Bladene, og Bedstemoder – ja, hun er ganske ung, hun er en dejlig Pige med gule Haar, med røde, runde Kinder, smuk og yndig,
35 ingen Rose er mere frisk; dog Øinene, de milde, velsignede Øine – jo, de ere endnu Bedstemoders! – Ved hendes Side sidder en Mand, ung og kraftig, han rækker hende Rosen og hun smiler – saaledes smiler dog ikke Bedstemoder! – jo, Smilet kommer, – han er borte, der gaar mange Tanker, mange Skikkelser forbi! – Den smukke Mand er borte, Rosen ligger i Psalmebogen og Bedstemoder, – ja, hun sidder igjen som en gammel Kone og seer paa den visne Rose, der ligger i Bogen.
40 – Nu er Bedstemoder død!
Hun sad i Lænestolen og fortalte en dejlig Historie, hun sagde at nu var den ude, at nu var hun træt, og hun lagde sit Hoved tilbage for at sove; hun trak Veiret,
45 hun sov, men det blev mere og mere stille og hendes Ansigt var saa fuldt af Fred

det var ligesom der gik Solskin over det, og saa sagde de, hun var død.

Hun blev lagt i den sorte Kiste, hun laas svøbt i det hvide Linned, hun var saa smuk, og dog vare Øinene lukkede, men alle Rynkerne vare borte, hun laae med Smil om Munden; 5 hendes Haar var saa sølvhvidt, saa ærværdigt, man blev slet ikke bange ved at see paa den Døde, det var jo den søde, elagode Bedstemoder. Og Psalmebogen blev lagt under hendes Hoved, det havde hun selv forlangt, og Rosen laae i den gamle Bog; og saa begravede de Bedstemoder. 10

Paa Graven, tæt under Kirkemuren, plantede de et Rosentæppe, og det stod fuldt med Blomster, og Nattergalen sang over det, og inde fra Kirken spillede Orgelet de smukkeste Psalmer, der stode i Bogen under den Dødes Hoved. Og Maanen skinnede lige ned paa Graven; men den Døde var der ikke; ethvert 15 Barn kunde ved Nattetid roligt gaae hen og plukke en Rose der ved Kirkegaards-Muren. En Død veed Mere, end alle vi Levende vide, den Døde kjender den Angst vi ville føle for Noget saa selsomt, som Det, at de kom til os; de Døde ere bedre end vi Alle, og saa komme de ikke. Der er Jord over 20 Kisten, der er Jord indeni den. Psalmebogen med dens Blade ere Støv, Rosen med alle sine Erindringer er falden i Støv;

22 falden] faldet 00°.

og Lykke, det var ligesom der gik Solskin over det; hun smilede, og saa sagde de [6] at hun var død. 25

Hun blev lagt i den sorte Kiste, hun blev lagt i det hvide Linned, hun var saa smuk, og dog vare Øinene lukkede, men alle Rynker vare borte, hun laa med Smil om Munden; hendes Haar var saa sølvhvidt, saa ærværdigt, man blev slet ikke bange ved at see paa den Døde, det var jo den søde, elagode Bedstemoder. Og Psalmebogen blev lagt i Kisten under hendes Hoved, det havde hun selv 30 forlangt, og Rosen laa i den gamle Bog, og saa begravede de Bedstemoder.

Paa Graven, tæt under Kirkemuren, plantede de et Rosentæppe, og det stod fuldt af Roser og de nikkede i Vinden og sagde til hverandre: hvor det er dejligt at blomstre i det varme Solskin! hvor det er dejligt at bade sig i Dug og Manneskint! og naar man saa er allersukkest, kommer en hjertelig Haand og plukker os til den dejligste Pige. Hvor vi ville rømske, hvor vi ville dufte! 35

Og Nattergalen hørte hvad Roserne sagde, og Nattergalen sang om Rosen, som den unge Pige lagde i sin Psalmebog, om Rosen som gjemtes der til de friske Kinder vare runkene, til den unge Pige var en gammel Kone. Det er dejligt at leve i Erindringer!

Og medens Nattergalen sang om Roserne og over Graven, spillede Orgelet i Kirken 40 de smukke Psalmer, der stode i Bogen under den Dødes Hoved; og Maanen skinnede saa stor og saa rund, man de Døde vare her ikke; ethvert Barn kunde ved Nattetid roligt gaae hen og plukke en Rose der ved Kirkegaardsmuren. En Død veed mere end alle vi Levende vide. De Døde kjende den Angst vi vilde føle ved det Sælsomme, om de stode frem imellem os; De Døde ere gode og hjertige, de vilde [7]

men ovenfor blomstre nye Roser, ovenfor synger Nattegaleen,
[30] og Orgelet spiller; man tænker paa den gamle Bedstemoder med
de milde, evig unge Øine. Øine kunne aldrig dø! vore skulde
engang see hende, ung og smuk, som da hun første Gang kys-
5 sede den friske, røde Rose, der nu er Støv i Graven.

3 skulde) skulle 00*, skulde A, skulle C.

Ikke skrække os, de komme ikke. Der er Jord over Kisten, der er Jord inden i den,
Psalmebogens Blade ere Støv, Rosen med alle sine Brindinger falder i Støv, men
ovenover blomstre nye Roser, ovenover synger Nattegaleen og Orgelet spiller; man
10 tænker paa den kjære gamle Bedstemoder med de milde, evig unge Øine. - Øine
kunne aldrig døe, - vore skulde engang see hende ung og smuk, som da hun første
Gang kyssede den friske røde Rose, der nu er Støv i Graven.

H. C. Andersen.